

Izhaja dvakrat na teden in sicer v sredo in soboto
 pri 11. uri predpoldne ter stane po pošti prejmana
 v Gorici na dom pošiljana:
 vse leto 13 K 20 v. ali gl. 6-80
 pol leta 6 » 60 » » 3-30
 četrt leta 3 » 40 » » 1-70
 Posamične številke stanejo 10 vin.
 „SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob na-
 letu „Kažipot po Goriskem in Gradščanskem“ in
 „Kažipot po ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dva-
 krat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih
 vozov“ ter mesečno prilogo „Slovenski Tehnik“.
 Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici
 št. 7 I. nadstr. v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček.
 Naročila brez doposlane naročnine se ne ozirajo.
 Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah če
 poslano 1-krat 16 v. 2-krat 14 v. 3-krat 12 v vsaka
 vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru.
 Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za
 sliko in vsebine oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr.
 Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12.
 dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in
 praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se na-
 haja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.
 Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.
 Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
 Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne
 spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le
 upravnistvu.
 „PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak
 petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.
 „Soča“ in „Primorec“ so prodajata v Gorici v
 naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski
 ul., Jellersitz v Nunski ul., Ter. Leban na tekalšču Jos
 Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v po-
 kopalščni ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Hovaški
 v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič
 na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. — Telefon št. 83. — »Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Volilna reforma in naš kmet.

IV.
 283 kmečkih volilnih okrajev ob-
 sega volilna reforma. Torej toliko svojih
 poslancev naj bi poslali avstrijski kmetje
 v novi parlament. Število je lepo, in
 če bi prišlo iz teh volilnih okrajev res
 283 za kmeta unetih, delavnih poslan-
 cev, bi bilo to četa, ki bi mogla storiti
 res veliko za kmetijo.
 Ali ni treba misliti, da je odloče-
 nih teh 283 kmečkih volilnih okrajev v
 ta namen, da se po tej poti res končno
 kaj stori za kmeta; ti volilni okraji
 imajo služiti le svrhi, da pride iz
 kmečkih volilnih okrajev kar največ
 konservativcev, to se pravi takih mož,
 ki bodo slepo orodje vlade, kakoršno
 n. pr. slovenski klerikalci. Vlada
 dobro ve, da imajo klerikalci v vseh
 narodih največ zaslonbe na kmetih;
 ve, kako vplivajo gospodje nunci v
 cerkvi in izven cerkve z zlorabo vere
 na kmeta, ve, da ima v klerikalcih,
 zlasti v nuncih najboljšo svoje pristaše;
 zategadel pa je djala v volilno reformo
 283 kmečkih volilnih okrajev. Ne lju-
 bezen do kmeta, marveč upanje, da
 dobi iz kmečkih okrajev svoje najboljše
 zaveznike, jo je spravila do 283 kmeč-
 kih mandatov.
 Res je, da se že vrže kmetom med
 drugimi narodi radi tega kake tisočake,
 ali da bi bili slovenski kmetje deležni
 kdove kakih posebnih dobrot, na to še
 misliti ni treba, zato pa klerikalci grdo
 karbajo in nesramno lažejo, ko trdijo,
 da zasije kmetu iz volilne reforme
 solnce zlate svobode.
 Temeljito bi se moralo obrniti na
 bolje res za kmetijo, ako bi imela 283
 svojih poslancev. Toda če bodo izvo-
 ljeni duhovniki in njihovi priveski, bo
 to le nov udarec za kmeta. Utegnejo
 si zvišati še plače, in glasovati utegnejo

tako proti kmetu, kakor je že glasoval naš preljubi dr. Gregorčič.

Volilna reforma pa vendar daje z
 283 kmečkimi mandati možnost kmetom,
 da se organizujejo ter so previdni pri
 volitvah poslancev. Seveda se bo od
 črne strani priporočalo le tako organi-
 zacijo, ki vede pod farovski jarem, in
 vsako previdnost se bo skušalo potla-
 čiti s farovško prefriganostjo. Mi pa kli-
 čemo kmetom: Odprite oči, glejte
 okoli, da boste videli!

Klerikalci že naskakujejo kmete
 z vso svojo močjo. Namen jim je ta,
 priboriti si kar največ kmečkih manda-
 tov. Potem se bo živelo ob kmetovih
 žuljih lepo razkošno naprej! Tega pa
 ne sme biti več. Zadosti je bridke pre-
 teklosti, začnimo si pribojevati lepšo
 bodočnost. Delavnih, za kmeta
 res unetih poslancev potre-
 bujemo. Obračunajmo s preteklostjo,
 začnimo novo življenje. Treba je boja
 za kmečke mandate. Ostanimo pri do-
 mačih naših razmerah! Tri poslance
 pošljemo v novi državni zbor. Če izbe-
 remo tri, ki bodo res poslanci v pravem
 pomenu besede, bo s tem začeto delo
 za boljše čase naše kmetije, ter poma-
 gano bo tako delu dobrih kmečkih po-
 slancev iz drugih narodov.

Sedanji parlament skončuje s tem,
 da je zvišal duhovnikom plačo. S pol-
 nimi bisagami hočejo vstopiti v novi
 parlament, da bi potem, ko neha že prva
 doba, zopet kaj odnesli iz parlamenta,
 in tako odnašali naprej. Tega pa je
 dosti. Sedaj naj začne dobivati kaj iz
 parlamenta — kmet. Ko bodo skon-
 čavale dobe, se napravi obračun, ki
 mora pokazati, koliko je dosegel in do-
 bil kmet, steber države; za vedno pa
 mora nehati 'o, da bi se mastil iz par-
 lamenta le politikujoči duhovnik.

Iz govora dr. Tavčarja v poslanski zbornici.

Iz velikega govora dr. Tavčarja posne-
 mamo to-le:

„Slovenska vzajemnost“ — Čast češkega naroda.

Prihajam zopet k točki, pri kateri se
 moram pečati z zastopniki češkega naroda v
 odseku za volilno reformo. Že v odseku sem
 izjavil, da imam popolno legitimacijo za
 svoje postopanje. V odseku za volilno reformo
 sem izjavil, da je napačen nazor, da so Slo-
 vani tukaj le frakcije, ki si medsebojno ne
 stoje v nobeni zvezi. Stojim na stališču, ki je
 dandanes seveda redko, da so Slovani tukaj
 celota, da morajo biti kot taki med seboj zve-
 zani in da je zastopstvo takega slovenskega
 naroda za svoje korake odgovorno tudi vsem
 drugim slovenskim narodom. Za nas Slovence
 ni vseeno stališče, na katerem se nahaja češki
 narod, in popolno pravico imam nastopiti proti
 temu, če sodim, da je obnašanje zastopnikov
 češkega naroda tako, ki mora imeti zle po-
 sledice tudi za stališče pojava naroda. Go-
 spoda moja! Ne smete pozabiti, da ste bili
 za nas na jugu idealni narod; ne smete po-
 zabiti, da ste takorekoč pri našem prerojenju
 sodelovali; ne smete pozabiti, da smo videli
 v češkem narodu oni energični narod, ki stoji
 na čelu slovanstva v Avstriji in mora stati,
 če hočemo avstrijski Slovani kdaj kaj doseči!
 Oprostite mi — v odseku za volilno reformo
 sem dobil vtis, da je bilo stališče, katero je
 zavzel največji del zastopnikov češkega na-
 roda, tak, da me je globoko užalil. Bilo je
 postopanje, ki se ne da opravičiti. Mislim tu-
 kaj pred vsem ono glasovanje z dne 21. julija,
 o katerem moram govoriti, ker so tudi zastop-
 niki češkega naroda — vsaj nekateri — to
 glasovanje spravili v zvezo s postopanjem za-
 stopnikov jugoslovanstva. Pravim vam: 21.
 julija se je bil boj za čast češkega naroda.
 Takrat je bila čast češkega naroda in — ker
 gledam z velikim spoštovanjem na ta narod,

lahko rečem — takrat je bila engazirana čast
 vseh slovenskih narodov Avstrije. Takrat se
 je šlo za to čast, ker se je ravno takrat spre-
 jela v zakon določba o manjši vrednosti če-
 škega naroda. Takrat se je bil boj za čast in
 takrat so bili zastopniki češkega naroda pora-
 ženi, ker so hoteli poraženi biti! Vse bi vam
 odpustil, če bi bili javno stopili pred svoje
 volilce in rekli: Ničesar ne moremo doseči!
 Toda oni so se maskirali in slepili so svoje
 volilce, ko so jim pravili: Preglasovali so nas!
 To preglasovanje je bila zavadna formaliteta
 in drugega nič. In žalostno je to, kar obža-
 lujem kot zastopnik slovenskega naroda, ki
 mora biti z Vami vedno v zvezi, ker od Vaše
 sreče je odvisna naša! V nobenem boju še
 nisem videl in nikjer še nisem čul hvale, da
 bi bilo dobro lastne zaveznike navajati k od-
 padništvu. To se je zgodilo; Jugoslovani
 so glasovali proti Mladočehom in isto-
 tako Poljaki, ker so vedeli, da Mladočehi
 sami žele, da se glasuje proti njim! (Čujte!)
 Včeraj sem govoril z dr. Kramářem, ki ga vi-
 soko čislam in na katerega sem, ko sem sto-
 pil v to zbornico, gledal kot na idealnega
 moža. Rekel mi je: „Recite jutri o meni, kar
 hočete. V žepu imam že toliko „izdajalcev“,
 da mi je čisto vseeno, če pride k njim še
 eden ali nobeden.“ Ne pride mi na misel, da
 bi rabil to trivialno primeru. Ne gre se tukaj
 za izdajstvo, ampak za nekaj drugega. Vojsko-
 vodja, ki izda svojo vojsko, je seveda zani-
 čevanja vreden. Takega dejanja dr. Kramář
 ni zagrešil. Toda obžalovanja vreden je vojsko-
 vodja, ki izgubi bitko zaradi nezmožnosti, in
 pri vsem spoštovanju, ki je občutim za dr.
 Kramářa, moram tukaj javno izjaviti: Bitko
 z dne 21. julija, ki se je bila za čast češkega
 naroda, ja on izgubil zaradi nezmožnosti, ne
 pa zaradi izdajstva. (Pritrjevanje). No, gospoda
 moja, nič drugačna ni stvar glede § 42. Pri
 tem paragrafu se v resnici, ko je bil akcep-
 tiran § 6, v katerem se je izjavil češki na-
 rod za manj vrednega, ni nič več bojevalo za
 čast češkega naroda; takrat je bilo vse več
 ali manj izgubljeno. Toda vodje tega idealnega
 naroda, tega vzor-naroda, so akcijo pri § 42.
 tako nerodno popačili, da se takrat niso več
 borili za čast češkega naroda, ampak za svojo

Tartarin iz Tarascona.

»Na Francoskem je vse nekoliko tarasconsko.«
 Napisal Alphonse Daudet; — prevel J. Hacin.

(Dalje.)
 Na prsih, med suknjo in flanelastim te-
 lovnikom, je nosil malajsko bodalo. Toda nikdar
 ni imel pri sebi na primer otrovane puščice,
 kajti to mu je bilo preveč nečastno orožje...
 Predno je odšel, se je v tišini in temi
 svojega kabineta nekoliko vadil, naredil nekaj
 izpadov, meril na zid in napejal svoje mi-
 šice; nato je vzel ključ in resno odšel po
 vrto, ne da bi hitel. — Angleško, gospodje,
 angleško! To je pravi pogum. — Na koncu
 vrta je odprl težka železna vrata. Odprl jih
 je hitro in silno, tako da so se zunaj zadela
 ob zid... Lahko si mislite, če bi bil kdo za
 njimi, kakšna kaša bi bila to!... K sreči ni
 bil za njimi nikdar nihče.
 Ko so bila vrata odprta, je stopil čez
 prag, ozrl se po bliskovo na desno in levo
 in hitro dvakrat zaklenil vrata. Nato je odšel
 na pot.
 Na Avignonski cesti ni bilo niti mačke.
 Vrata so bila zaklenjena, luči za okni ugašene.
 Povsodi je bila črna tema. Tuintam je v me-
 lah, stopajočih iznad Rhône, migotala sve-
 ilka...

Ponovno in hladno je korakal Tartarin
 iz Tarascona po temi, enakomerno vdarjal s
 svojimi podplati ob tla in z okovanim koncem
 svoje palice kresal iskre na tlaku. Na boulev-
 vardu, v velikih in malih ulicah je vedno pa-
 zil, da je šel sredi ceste, kar je bil znamenit
 ukrep previdnosti, ki vam pomaga, da vidite
 bližajočo se nevarnost in zlasti, da se izognete
 temu, kar v tarasconskih ulicah včasih zvečer
 pada z oken. Vidé pri njem toliko previdnosti,
 si vendar ne smete misliti, da se je Tartarin
 iz Tarascona bal... Ne, bil je samo previden.
 Najboljši dokaz, da se Tartarin ni bal,
 je, da ni hodil v klub po prehodu, ampak po
 mestu, to je po najdaljši, najtemnejši skupini
 umazanih ozkih ulic, na katerih koncu je bilo
 videti grozeče se lesketajočo Rhône. Ubožec
 je vedno upal, da na oglu enega teh brlogov
 skočijo nanj iz sence razbojnik ter mu pla-
 nejo na hrbet. Zagotavljam vas, da bi jih bil
 sprejel Tartarin jako lepo... Toda ne, škodo-
 željnost usode ni Tartarinu nikdar, prav nikdar
 privoščila podobnega srečanja. Da, niti psa ni
 srečal, niti pijanca. Nič, čisto nič!
 Nekoč je že mislil, da se nekaj zgodi,
 a se je varal. Slišal je korake in pritajene
 glasove!... „Pozor!“ si je rekel Tartarin,
 pregledal senco, pazil na veter in po načinu
 Indijancev pritisnil uho na tla... Koraki so se
 bližali. Že je bilo razločevati glasove... No-
 benega dvoma več. Prihajajo... Tukaj so. Z
 ognjem v očeh in z dvigajočimi se prsi Tar-

tarin že zbira svoje moči kakor jaguar in se
 pripravi, da napade in zakriči bojni klic... ko
 naenkrat zasliši iz temne sence dobre taras-
 conske glasove, ki ga mirno nagovore:
 „To si ti?... To je Tartarin... Zdrav,
 Tartarin!“
 Proklete! Bil je lekarnar Bézuquet,
 vračaje se z rodbino od Costecalda, kjer je
 pel „svojo“ —
 „Dober večer, dober večer!“ je za-
 mrmral Tartarin, ves divji, da se je varal;
 in poln gnjeva je z dvignjeno palico izginil
 v noč.
 Prišedši v ulico, kjer je bil klub, je
 neustrašni Tarasconec čakal še trenotek, spre-
 hajaje se pred vrati, predno je vstopil...
 Končno, ko se je naveličal čakanja „na nje“
 in si je bil svest, da se „oni“ ne prikažejo,
 se je še posledajič izzivajoče ozrl v temo in
 jezno zamrmral: „Nič... nič... nikdar nič!“
 Potem je vrli mož vstopil, da s povelj-
 nikom nekoliko poigrata.
 VI.
 Dva Tartarina.
 Kako, vraga, se je zgodilo, da Tartarin
 iz Tarascona kljub temu hrepenenju po iz-
 vanrednostih, tej potrebi silnih razburjenj in
 blazni strasti, ki jo je gojil do potovanja, ni
 nikdar zapustil Tarascona?
 To je namreč resnica. Do svojega pet-
 inštiridesetega leta neustrašni Tarasconec ni

niti enkrat spal izven rodnega mesta. Napotil
 se ni niti na živno potovanje v Marseille,
 katero si je privoščil ob svoji polnoletnosti
 vsak pravi Provençalec. Ne ve se niti, če je
 poznal Beaucaire, in vendar Beaucaire ni baš
 daleč od Tarascona, ker je treba samo iti čez
 most. K nesreči so ta vražji most tako po-
 gosto odnesle nevihte; tako dolg je, tako
 slab, in Rhône je na tem mestu tako široka,
 da — na mojo vero, saj razumete... Tartarin
 iz Tarascona je dajal prednost kopni zemlji.
 Vsekakor vam moram priznati, da je
 imel naš junak v sebi dve različni naravi.
 „Dva človeka čutim v sebi,“ je rekel ne vem
 kateri cerkveni oče. Resnico bi bil izrekel s
 temi besedami o Tartarinu, ki je nosil v sebi
 dušo dona Quichotta; lastni so mu bili ista
 vitežka navdušenost, isti junaški ideali, ista
 romantična in zvišena blaznost; toda k ne-
 sreči ni imel telesa tega slavnega junaka,
 onega koščenege in suhega telesa, ki je bilo
 pravzaprav le senca telesa in za katero ma-
 terijelno življenje ni imelo nikakega pomena,
 telesa, ki je zdržalo na sebi dvajset nočij
 pripet oklep in je živelo osemindeset ur
 od pesti riža... Tartarinovo telo je bilo baš
 nasprotno vrlo telesce, zelo rejeno, zelo težko,
 zelo občutljivo, zelo mehko, z zelo razvjenim
 želodcem, polnim meščanskega okusa in lju-
 betim domače udobnosti, — trebušnato in
 kratko telo na debelih nogah, nesmrtnega
 Sancha Panče.

lastno čas. (Tako je!) Bil sem navzoč v odseku za volilno reformo, ko je dr. Kramár s patosom in v prepričanju izjavil: „V Canosso ne pojdemo!“ Drugi dan nato pa berem v časopisih, da je češkemu klubu vkljub tej izjavi: „V Canosso ne pojdemo!“ dejal, da se zaradi te malenkosti ne sme žrtvovati volilna reforma. Gospoda moja! Najprej tak nastop in potem — saj veste vsi — potem se je sprejela oblika, ki po mojem mnenju pomenja ravno isti udarec s pestjo kot prejšnja! Da, če se kdo pri javnih zadevah obnaša tako, gospoda moja, potem vam mora biti razumljivo, da se svet iz tega norčuje in jaz morem izjaviti in izjavljam še enkrat krvavečega srca: pri § 32. je igral velik del zastopnikov češkega naroda vlogo, ki sicer ne škoduje češkemu narodu kot takemu, ki je pa prestižu poslancev češkega naroda, zlasti v očeh Slovanov veliko škodovala. (Poslanec dr. Plaček: Žal, da je res!)

Mladočehi — rablji svobodomiselnih stranke.

Dr. Kramár se je pri neki priliki v odseku za volilno reformo, ko sem o tej stvari govoril, napram meni izrazil: Da, moj ljubi, volilna reforma se pač ne dela samo za eno edino stranko! Prav! Toda po tem načelu bi se morali ravnati po vseh kronovinah; ta princip se ne sme uvesti samo za Kranjsko. A tudi na Kranjskem ni resnično, da bi se volilna reforma ne bila napravila samo za eno stranko. Baš na Kranjskem je dognano dejstvo, da je volilna reforma sestavljena samo na korist klerikalni stranki. In zopet se moramo vrniti k temu, kar nas tako zelo boli in kar ne moremo in ne bomo nikdar pozabili! V odseku za volilno reformo je bila že dana možnost, da se tudi na Kranjskem ločijo mesta in trgi od kmetijskih občin — to je dejstvo — in velike stranke so bile že zato pridobljene, dokler se niso vmešali Mladočehi. Ko so že Poljaki na pol obljubili, glasovati za ločitev, so intervenirali Mladočehi in poklicali k sebi dr. Šusteršiča in ta jim je dal informacije, katerim so slepo verjeli. Zamerjam Mladočehom zlasti, da niso smatrali niti za potrebno, da bi zaslili tudi zastopnika naše stranke, marveč so enostavno hladnokrvno in z lahkim srcem izjavili: mi smo popolnoma in natančno informirani, ker verujemo vse g. posl. dr. Šusteršiču in ne rabimo od vas nobenih informacij. Pravim vendar, vi Mladočehi se ne smete čuditi. Vi ste vnovič svobodomiselnih stranka! Preje je nekdo napravil medklic: Mi smo tako postopali iz principa. Moje mnenje pa je, da svobodomiselnih stranka ni poklicana v to, da bi vpravljala rabeljsko službo proti drugi svobodomiselni stranki. (Pritrjevanje). Ako gre Mladočehom v tem slučaju za to, da rešijo zase vse, kar se da rešiti, potem se jim ni treba mešati v to zadevo. Nikdar pa ne bomo pozabili, da je bil gosp. poslanec dr. Kramár tisti, ki je nas na Kranjskem strmoglavil, zadušil in zadavil! Zato prosim, da se vzame kot nekaj naravnega, da nismo mogli v tem oziru drugače postopati, kakor smo! G. dr. Kramár je sicer

rekel: mi smo iz hvaležnosti napram klerikalcem tako postopali! No, jaz ne vem, iz kake hvaležnosti. V političnem življenju so pa veljavna načela, ki se ne smejo kršiti nikdar, in gotovo je, da se nobena svobodomiselnih stranka ne sme nikdar dati izrabljati za grobokopa kake druge svobodomiselnih stranke (Pritrjevanje), zlasti na Kranjskem ne, kjer slovenski narod tako zelo potrebuje napredne stranke, na Kranjskem, kjer je meščanstvo, ki se mu je vzela volilna pravica, glavna opora narodnega razvoja! Zato pa nam nikdar ne izgine iz spominá, da se ima slovenska svobodomiselnih stranka zlasti mladočehski stranki zahvaljevati, da mora na Kranjskem prenehati živeti.

Klerikalni „shod“ v Št. Petru.

Po tihotapskem shodu v Kobaridu je sklical dr. Gregorčič shod v Št. Petru pri Gorici, ki ga smatrajo za klerikalno trdnjavo. Kedar se niso upali klerikalci nikamor med ljudstvo, so jo mahnil v bližnji Št. Peter. — Tako tudi v nedeljo.

Toda kratka opozoritev v soboto v „Soči“ je zadoščala, da so splavale po vodi vse bajke o klerikalnih trdnjavah in o propadu napredne stranke. Naše ljudstvo je v nedeljo nagnalo klerikalne sleparje in njihovega generala Gregorčiča.

Že pred določeno uro je bil zbran v dvorani ves generalni štab: Gregorčič, Berbut, Pavletič, Dermastia, poleg njih neki mladit, katerega so baje najeli za urednika „Gorice“. Okoli sebe so spravili vse, kar so zmogli; nekateri „oštjarji“ iz Mirna in celo katoliški predsednik iz oddaljene Kostanjevice na Krasu so tvorili generalnemu štabu častno družbo, za njimi nekaj starejših Št. Petercev, ki so bili pa že bolj pasivni gledalci. Vseh vkup ni bilo 50 oseb.

Toda začele so prihajati nove čete in generali so bili že v strahu, češ: Kaj hočejo ti tukaj? Nakrat pridirja v dvorano glasnik: „Gabršček gre po vasi!“ — Generalni štab plane pokonci. „Zaprte vrata!“ se je glasilo povelje. — In res so se zaprla Gabrščeku vrata ravno ko je imel vstopiti. — Zunaj na ulici se je kmalu nabrala mogočna četa, ki je zahtevala, naj se vrata odpro, ker je shod javen itd. Odnotrjaj pa se je bil boj med našimi somišljeniki in nasprotniki za — vrata. Naši so zmagali, vrata so se odprla in med zmagonosnim ukanjem so šle nove čete čez dvorišče in v dvorano.

Dr. Pavletič prirajuje Gabrščeku nasproti in ga podi ven, — Gabršček pa odgovori, da smo prišli na javen shod, da se hočemo udeležiti shoda kot svobodni državljani, naj se shod torej vrši, ali govoriti hočemo tudi mi. Generali so mahali, da tega ne dopusté, Dermastia je tulil nekaj o liberalni omiki, naši so odgovarjali, nastal je hrup, da drug drugega nismo razumeli. — Gregorčič se spravi na oder in govori, da je shod sklical „Sloga“, da je to pravzaprav

izredni občni zbor „Sloga“, katerega se smejo nečlani udeležiti le kot gostje in poslušalci, nimajo pa pravice govoriti. — Umeje se, da je ta nesramnost zbudila viharren odgovor. Pripomniti treba, da je bilo naprednjakov vsaj petkrat toliko kolikor klerikalcev. In ljudstvo je ogorčeno napadalo Gregorčiča z vsemi mogočimi naslovi, med temi cela vrsta žaljivih psov, katerih ni mogoče zabraniti, v „Soči“ pa jih nočemo ponavljati. Ugled duhovskega stanu je bil zopet teptan v blato. — Gregorčič pravi potem, ko se je ljudstvo malo pomirilo, da odpoveduje shod, ker vidi, da ne bo mogoče mirno zborovati, — in pozivlja občinstvo, naj zapusti dvorano. — Nastal je vihar, katerega ni mogoče opisati. — Gabršček protestuje proti Gregorčičevemu naznanilu, češ, da bi ne bi bilo mogoče zborovati; mi zagotavljamo, da bo mogoče zborovati, toda pravilno, voli naj se predsedstvo, naj govori Gregorčič, toda govoril bo tudi Gabršček.

In tu so pokazali klerikalni junaki svoje poštenje, svoj pogum! Zbali so se rednega zborovanja, bali so se volitve predsedstva, ker bi seveda sijajno pogoreli — in bali so se govora Gabrščekovega. Junak Gregorčič je slutil, kaj ga čaka, — in zbežal je pred ljudstvom. Zopet je proglasil, da shoda ne bo in zahteval, naj se dvorana izprazni. Prišel je mežnar-župan in zahteval, naj se dvorana izprazni. Toda sledil je odgovor: „Sklicatelji naj gredó z dobrim zgledom naprej; naj gredó iz dvorane, — in drugi pojdemo za njimi!“ — Gregorčič je brzojavil v Gorico po orožnike in potem trikrat strašil z njimi, ali v odgovor je sledil smeh in kliči: Naj le pridejo, oni že naredijo red, pa vsem enako!

Toda orožnikov ni hotelo biti in jih tudi ni bilo. Po kaj tudi?

Enkrat pa je le prišlo do resnega spopada in bati se je bilo hudega poboja. — Gabršček je stopil celo v ospredju na klopi. Obstopili so ga nekateri „oštjarji“ in hoteli zgrabiti, da ga odnesejo. — Tu so planili naprednjaki naprej, Gabršček je bil takoj na varnem, v zraku pa so vihtele menda vse stolice, kar jih je bilo v dvorani. — Pričeli so klerikalci, ali kmalu so potegnili rep med noge in se umaknili, — a naprednjaki so se dali pomiriti, da ni prišlo do pretepa. Ako bi se zgodilo karkoli, tedaj bi bili klerikalni poštenjaki seveda vso krivdo zvrnili na naprednjake in brezdvomno na Gabrščka. Lažnjive priče so bile tam, v krivem pričevanju so tudi že izvežbane. — V prvem naskoku klerikalcev je bil ranjen na roki Josip Marinič iz Podgore, toda prav tisto stolico so naprednjaki strli na tla.

Nad dve uri je trajal v dvorani vihar. Ni mogoče povedati, kaj vse se je godilo v tem času. „Ljubljence naroda“ don Antonio Gregorčič je bil neprestano poč nožem ljudskega dovtipa. Prišle so celo domače žene in dekleta. Tu kaže jedna na Gregorčiča in vpraša porogljivo: „Kdo pa je tista — brenta?“ Neskončen smeh! Ostudno debela duhovna posoda Gregorčičeva je našla v

tem dovtipu priproste žene zanimivo oca! — Druga žena se približa in pravi: „Naj stopijo gor, gospod nunc, naj tudi nam kaj povejo!“ Smeh in krohot! itd.

Ker orožnikov le ni hotelo biti, mračilo se je tudi že, so naprednjaki sklenili, da odidejo. Gabršček je podal izjavo: „Z ozirom na častno besedo župana, da dana ne bo nikakega zborovanja več, zapuščamo to dvorano. Proglasim pa, da pojdemo povsod za vami! Sklicujte javne shode, ako imate kaj poguma, mi pridemo! Na svidanje!“

Odšli smo! — Dvorišče je bilo polno občinstva, ki je prirejalo viharne ovacije. — Da so klerikalni podrepani položili Gregorčiču na hude rane majhen „flajšterček“ v podobi par klavernih „živio!“ — to tudi priznavamo. Zakaj pa bi ne! Toda mož je doživel v nedeljo dokaz, kaj bo, ko bodo imele vse te ljudske mase volilno pravico. Slika, katero je gledal v svoji dosednji trdnjavi, mu prinaša malo tolažbe za bodočnost! Vse drugo bo sledilo!

Klerikalni junaki! Sklicujte javne shode, ne skrivajte se kakor tolovaji v temo, na dan med ljudstvo, ne bojte se ljudske sodbe!

Domače in razne novice.

66. NAROČNIKOM naznanjamo, da se bliža leto koncu ter moramo urediti svoje račune. Mnogo je še takih naročnikov, ki so na dolgu z letošnjo naročnino, katere prosimo, da se odzovejo s plačilom v najkrajšem času, kajti v nasprotnem slučaju moramo vstaviti nadaljnjo pošiljanje lista.

UPRAVNIŠTVO.

Promocija. — Danes je bil promoviran na dunajskem vseučilišču doktorjem prava gospod Bogumil Vošnjak, znani naš mladi književnik, sin gospoda Mihe Vošnjaka, očeta slovenskih posojilnic, ki biva v Gorici. Gospod doktor služi sedaj kot jednoletni prostovoljec v c. kr. domobransko-ulanskem polku št. 5. Naše čestitke!

Imenovanje. — Višji pisarniški predstojnik pri okrožni sodnji v Gorici g. Fran Čibej je imenovan za pisarniškega ravnatelja pri višji deželni sodnji v Trstu.

Promocija je g. Ivan Vogel, vodja in učitelj za komercialne stroke na strokovni šoli za čipkarstvo v Idriji, višji vodja strokovnih šol v Čepovanu, Dol-Otlaci in Bovcu, na Dunaj v osrednjo strokovno šolo ter eno od pomaknjen v IX. činovni razred.

Porotno razprava. — V ponedeljek je pričelo v Gorici porotno zasedanje. Prvi je sedel na zatožni klopi Evgen Juch, bivši sodniški kancelist v Bovcu, obtožen uradnega poverjenja. Predsedoval je sodni svetnik prof. Cronini, sodnika svetnik Ciani in tajnik Franceschini; tolmač E. Klavžar. Porotna klopa laška. Branitelj dr. R. Luzzatto v togi. Zastopnik državnega pravništva namestnik dr.

Don Quichotte in Sancho Panča v eni osebi! Lahko si mislite, kako slabo sta gospodarila v njem, kako sta se bojevala: kako prepirala!... O krasen dvogovor, ki sta ga imela med seboj oba Tartarina, Tartarin-Quichotte in Tartarin-Sancho, dvogovor, ki zasluži, da bi ga bil napisal Lucien ali Saint-Évremond!

Tartarin-Quichotte se razburi pri čitanju Gustava Aimarda in vsklikne:

„Pojdem!“
Tartarin-Sancho, mislé samo na svoj revmatizem, pravi:
„Ostanem!“
Tartarin-Quichotte, zelo razburjen:
„Odeni se s slavo, Tartarin!“
Tartarin-Sancho, zelo hladno:
„Tartarin, odeni se s flanelom!“
Tartarin-Quichotte, bolj in bolj razburjen:
„O krasne dvocevke! O bodala, lasi, meči!“

Tartarin-Sancho, bolj in bolj hladen:
„O krasni pleteni jopići! O krasna čepica, ki greje tudi ušesa!“

Tartarin-Quichotte, ves iz sebe:
„Sekiro! Dajte mi sekiro!“
Tartarin-Sancho, pozvonivši služkinji:
„Jeanette, moje čokolado!“

Nato se prikaže Jeanette z izborno čokolado, gorko, okusno, dišečo, in prinese tudi nekaj kolačev, kar vzbudi smehljaj Tartarina-Sancha in zadušil krik Tartarina-Quichotta.

In tako se je zgodilo, da Tartarin iz Tarascona ni nikdar zapustil Tarascona.

VII.

Evropejci v Šang-Haju. — Veletrgovina. — Tartarji. — Ali je bil Tartarin iz Tarascona lažnik?

Toda enkrat je imel Tartarin oditi, oditi na daljno potovanje.

Trije bratje Garcio-Camus iz Tarascona, ki so se naselili v Šang-Haju, so mu ponudili vodstvo enega tamošnjih zavodov. Tako življenje na primer bi mu bilo silno ugajalo. Znamenita trgovina, vlada nad celo množico uslužbencev, stiki z Rusijo, Perzijo in azijsko Turčijo, končno veletrgovina sama na sebi!

V Tartarinovih ustih je beseda veletrgovina zvenela resnično vznešeno!...

Tvrška Garcio-Camus je imela razum tega še to prednost, da so jo večkrat obiskovali Tartarji. Hitro so jim zaprli vrata. Vsi uslužbenci so zgrabili za orožje, razvili so konzulsko zastavo, in — puf, puf skozi okna na Tartarje.

S kakšnim navdušenjem je sprejel to ponudbo Tartarin-Quichotte, tega vam ni treba opisovati; k nesreči je Tartarin-Sancho poslušal stvar z drugimi ušesi, in ker je bil ta močnejši, zadeve ni bilo mogoče spraviti v red. V mestu se je mnogo govorilo o tem. Ali odpotuje? Ali ne odpotuje? Stavimo, da; stavimo, da ne. To je bil zaključek... Končno Tartarin: ni odšel, toda vsekakor mu je bil ta dogodek v veliko čast. Imeti ponudbo, da bi šel v Šang-Haj, ali iti tja, to je bilo za Tarascon enako. In ker se je tako mnogo govorilo o Tartarinovem postopanju, so končno mi-

slili, da se je že vrnil, in vsi ti gospodje so ga zvečer v klubu prosili, naj jim pripoveduje o življenju v Šang-Haju, o običajih, podnebnju, opiju in veletrgovini.

Tartarin, ki je bil dobro poučen, je z veseljem dajal podrobna pojasnila o vsem, o čemur je kdo hotel, in končno se vrli mož sam ni več dobro zavedal, da ni potoval v Šang-Haj; tako se je zgodilo, ko je stotič pripovedoval o napadu Tartarjev, da so bile zelo naravne besede: „Tu sem obožoval svoje uslužbenke, razvil konzulski prapor in — puf, puf skozi okna na Tartarje.“ Poslušajte to, se je tresel cel klub...

„Toda vaš Tartarin ni bil nič drugega nego ostuden,“ mi poreče čitatelj.

Ne, tisočkrat ne! Tartarin ni bil lažnik... „A vendar je moral vedeti, da ni bil nikdar v Šang-Haju!“

Eh, gotovo, vedel je. Toda...

No, to poslušajte dobro. Čas je, da se enkrat za vselej sporazumemo glede slabega imena lažnikov, ki ga imajo prebivalci juga pri prebivalcih severnih dežel. V južni Franciji ni lažnikov, niti v Marseillu, niti v Nimesu, niti v Toulousu, niti v Tarasconu. Človek z juga ne laže, ampak se moti. Vedno ne govori resnice, toda misli, da je govoril... Njegova laž ni laž, ampak prikazen čisto posebne vrste, podobna prikaznim pokrajini, ki se sredi puščave zrcalijo v zraku...

In da me bodete boljše razumeli, pojdite na jug in videli bodete. Videli bodete to vražjo doželo, kjer solnce vse predrugači in naredi vse večje nego je v resnici. Videli bo-

dete te male provençalske griče, ki niso nič večji od Montmartrea in se vam bodo zdeli obrovski; videli bodete v Nimesu malo Maison carrée, ki se vam bode zdela velika kot Notre-Dame. Videli bodete!... Ah, edini lažnik na jugu, če tam sploh kdo je to, je solnce... To poveča vse, kar obsveti!... Kaj je bila Šparta v dobi svoje slave? Navaden trg... Kaj so bile Atene? Največ prefekturno mesto... In vendar se nam zdita v zgodovini velikanski mesti. To je iz njih naredilo solnce...

Ali se po vsem tem še čudite, da je to solnce, ki obseva tudi Tarascon, naredilo iz Bravide, bivšega kapitana pri preskrbovanem zboru, hrabrega poveljnika Bravido, iz redke baobab in iz moza, ki je imel iti v Šang-Haj, moza, ki je tam bil?

VIII.

Menažerija Mitaine. — Atlaški lev v Tarasconu. — Strašen in slavnosten dogodek.

In zdaj, ko smo narisali Tartarina iz Tarascona, kakoršen je bil v svoji zasebnosti, predno ga je poljubila na čelo slava in ga ovenčala s stoletno lavrsko, zdaj, ko smo opisali njegovo življenje v skromni okolici, njegove radosti, njegove boleti, njegove sanje, njegove nadeje, pohitimo k slavnim stranem njegove zgodovine in k posameznim dogodkom, ki so imele njegovi neprimerljivi usodi dodati vzlet.

Bilo je nekega večera pri puškarju Costelcaldu. Tartarin iz Tarascona baš razlaga nekaterim prijateljem orožja, kako se ima rav-

pravdnika dr. Snider. Juch, 31 let star, je bil od leta 1898. do febr. 1901. pri sodniji v Gorici uslužben kot pisarniški asistent. Dne 26. febr. 1902. je bil imenovan kancelistom v Bovcu. Kot uradnik je veljal za jako pridnega in vestnega delavca. Dne 30. aprila 1906. je bil premeščen na svojo prošnjo iz Bovca v Gorico. Ko se je začelo kazati, da se prihaja na sled njegovemu poverjenju v Bovcu, se je sam oglašil v zaporih v ulici Tigor v Trstu ter izpovedal svoje poverjenje. Takrat se je temu vse čudilo, ker Juch je bil zmeren človek, ki ni ne zapravljajl ne popival. Ali potopal je pri poverjenju tako rafinirano, da se mu ni moglo priti na sled, dokler je služboval v Bovcu. Sodne depozite v civilnih stvarih morajo polagati stranke pri davčnih uradih in ne pri sodnijah. V bovškem okraju pa so se vse take reči vlagale v roke kancelista Jucha. On je potem manipuliral po svoje in „uradovol“ tako, da si je prisvojil znesek K 11.534-17. Pravi, da je živel v slabih gmotnih razmerah, ter da je hotel pozneje poverjenje pokriti s posojilom in z zavarovalno polico. Na vprašanje, če se prizna krivega, je rekel, da glede poverjenja, ne pa gledé goljufije. 11 slučajev je, ki se tičejo poverjenja, goljufije pa je kriv n. pr. pri Kl. Delneriju, Josipini Šulin, Tereziji vdovi Makuc, Mariji Kranjec za K 1418 in pri mladoletnem Kenda za K 3319-90. Juch je jokal ter le težko odgovarjal na predsednikova vprašanja. Poročil se je v Gorici leta 1900. — 24 let star. Na vprašanje odgovarja, da so bile njegove gmotne razmere takrat — slabe. Nekaj nad 30 gold. je dobival na mesec, žena je bila na porodu, stariši močno zadolženi. V Bovcu pravi, je bila plača majhna, dolgovi pa je imel do 2000 K. Njegov oče je poskusil pred dvema letoma samomor ter je bil 5 mesecev v bolnišnici. Juch joka naprej ter težko odgovarja. Pravi: Oče ima penzijo okoli 60 K. Stara mati ima premoženja 16.000 gld. Ta ga je podpirala. Upal je na dedščino. Hotel je pokriti poverjenje svoto s posojilom. Okrajni sodnik v Bovcu V. Devetak izpove, da je prišel on v Bovec leta 1903; slika Jucha kot pridnega uradnika, o katerem tudi iz privatnega življenja ni slišal nič slabega. Juch je moral ponarejati njegov podpis, ali Juch pa pove, da ni falzificiral, ampak podtaknil je v podpis listine med druge akte. Vršile so se tudi inšpekcije v uradu okrajne sodnije v Bovcu; vselej je bil Juch pohvaljen. Zasižani so bili potem Iv. Kranjc, Jos. Šulin, Fr. Rot, M. vd. Fon, Terezija vdova Makuc, Kl. Delneri, ki so vsi izpovedali, kako jih je Juch oškodoval. Stara mati Šramek ima premoženja le okoli 600 K, stariši pa ne morejo živeti v tako slabih gmotnih razmerah, ker ima oče mesečne penzije okoli 160 K. Darnarna knjiga pri okrajni sodniji v Bovcu je bila izročena Juchu. Okr. sodnik ni vedel nič o njegovih manipulacijah. Stavljani sta bili porotnikom dve vprašanji: 1.) ali je Juch kriv, da se je polestil kot sodni kancelist njemu zaupanega denarja nad 200 K; 2.) ali je kriv, da je z zvijačo spravil v zmoto in oškodoval tretje osebe, ki trpe škodo nad 600 K? Na

prvo vprašanje so porotniki odgovorili soglasno da; na drugo 8 da, 4 ne. Juch je obsojen na leto dnij v ječo.

Včeraj so sodili 43 letnega Jos. Mavriča iz Gor. Cerovega, obtoženega, da je zaklal dne 16. jul. t. l. Antona Humarja, kakor smo svoj čas že poročali. Mavrič je obsojen na 3 leta v ječo in 100 K mora plačati ženi zaklanega Humarja.

Danes je pričela razprava proti „svetovcem“.

Tamburaško in pevsko društvo „Svoboda“ v Renčah vabi na veselico, katero priredi v nedeljo dne 18. novembra 1906. v dvorani gosp. R. Žnidarčiča. Začetek točno ob 4. uri popoldne.

Vspored: 1. Fuček: „Triglav“, koračnica. 2. Aljaž: a) „Veseli zbor“; b) „Občutki“, možka zbora. 3. Zajc: „Onvertura k operi: „Bojsijska čarovnica“. 4. Zaloigra: Mlinar in njegova hči v V dejanjih. Osebe: Kristof Crnot, mlinar, gosp. Jaka Štoka; Marica, njegova hči, g.čna Mira Bajčeva; Županja, njegova sestra, g.čna Klem. Hrovatinova; Konrad, njen sin, mlin. pomočnik, gosp. J. Žnidarčič; Pivek, gostilničar, J. Delpin; Meta, njegova žena, g.čna Katinka Lašič; dvoje njenih otrok; Matija, kmet, gosp. Ulrik Pavlica; Luka, grobokop, gosp. Jos. Turel; Svecenik, gosp. Ern. Lašič; dva mlinarska hlapca; prikazni. Po končanem vspredu in žaloigri ples. Vstop k plesu do 12. ure 2 K. Po 12. uri 1 K 20 v. Pri veselici sodeluje oddelek vojaške godbe 47. pešp. iz Gorice.

Pri žaloigri sodelujejo poleg domačih moči: g. K. Hrovatin, članica „Prosvete“ v Gorici, in g. J. Štoka, režiser slov. gledališča v Trstu.

Vstopnina: Stojšče 50 v. Sedeži I vrste 1 K 20 vin., sedeži II. vrste 1 K, sedeži III. vrste 30 vin. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Kako laže dr. Gregorčič. — V ljubljanskega „Slovenca“ je poslal dr. Gregorčič tako-le brzojavko:

GABRŠČKOVA JUNASTVA.

Gorica, 12. nov. Shoda v Št. Petru ni bilo. Naših prišlo nad 200, pijanih liberalcev pod Gabrščekem in s koncipijenti 50. Ti so upili in tulili, posebno Gabršček. Naši so ga enkrat potisnili pred vrata. Dr. Gregorčič izjavil, da shoda ne bo. Naši prirejali Gregorčiču velikanske ovacije, da liberalcev ni bilo slišati. Nemir trajal nad dve uri, dokler niso liberalci odkurili med smehom naših. Gabršček se očitali surovo obnašanje, njegov odgovor je bil: Mene ni prav nobene reči sram! Smeh in plosk. Shod se ponovi.

Ne pristavljamo nič. Oni, ki so bili na shodu v Št. Petru, vidijo sedaj jasno, kako znajo lagati sveti mošje!

Kako poroča Gregorčičeva „Gorica“ o shodu v Št. Petru. — Včerajšnja Gregorčičeva „Gorica“ je priobčila o shodu v Št. Petru tako-le poročilo:

„Gabršček v ekstazi in „svobodni državljani.“

Za nedeljo popoldne je bil napovedan v Št. Petru shod „Sloge“. Dvorana „kmetijskega društva“ je bila ob 1/4 4 še skoraj polna samih vrlih Št. Peterčanov. Bilo jih je nad 200. Tik

pred otvoritvijo shoda se začuje na dvorišču upitje. Gabršček je prihajal na čelu vseh svojih, ki jih je bilo okrog 50. Prihrumel je v dvorano in kričal: »Tu bom jaz govoril tu bomo zborovali mi kot svobodni državljani! Hotel je kar k predsedniški mizi, a naši so ga krepko potisnili nazaj. Stopil je gori na stolico, okrog njega pa »svobodni državljani« g. g. koncipijente dr. Puc, dr. Leupušček, dr. Podgornik, dr. Jane, ki jih debele denarne verige silijo kazati svoje svobodno državljanstvo v družbi človeka, kakor je Gabršček. Kmetu je prišel pomagat na shod tudi znani »prijatelj« kmetov Treov pisac Dragotin Gilvert in pa še Gabrščekov brat, koncipijent pri dr. Frar. Bolj zadaj pa so stali pijani reveži, ki jih je prignal Gabršček naravnost iz gostilne. Kar jih je bilo iz Št. Petra, so bili le mladoletni fantiči, vsi drugi so bili iz Gorice. Prišla je in corpore vsa Gabrščkova tiskarna, vse pisarne liberalnih odvjetnikov in vsi liberalni zavodi. Cel dan jih je lovil Gabršček okoli in nabral je le 50 tako svobodnih državljanov.

Na stolici se je čutil očitno vzvišenega in je zato kričal: »Jaz vam že pokažem, kar je vzbudilo med našimi bučen smeh. Surovost morete pokazati, drugega nič!« »Kšeft vam je delo za narod!« Take in podobne reči so neprijetno zadevale njegovo uho. V slepi jezi je zaklical nazaj: »Kar mi očitate, se ničesar ne sramujem!« S tem je zaslužil pohvalo in naši so mu ploskali, »svobodni državljani« seveda tudi, kar je provzročilo, da se je obnašal Gabršček kakor v ekstazi.

Reditelji so opominjali Gabrščeka, naj vendar da mir, da se bo zborovalo. Kričal je sicer, da je prišel dostojno zborovat, a pokazal tega ni. Zato je stopil na mizo dr. Gregorčiča hotel izjaviti, da shoda ne bo. Vihar navdušenja se je dvignil, da je kar zagrmelo po dvorani, ko je ljudstvo pozdravljalo svojega voditelja. Ko se je polegel vihar, je izjavil dr. Gregorčič, da danes shoda ne bo in naj vsi zapuste dvorano. Gabršček pa kliče: »Ne, mi bomo zborovali kot svobodni državljani! In svobodni državljani so mu zaklicali: »Živio!« Eden se je celo osokollil in zaklical: »Živio Gabršček! Živio dr. Lavrič!« To je naše razjarilo in klicali so Gabrščeku: »Kaj vi se primerjate z Lavričem, vi, ki živite od narodnega denarja? Vi ste Pseudo-Lavrič!« Gabršček je bil vsled tega ves zelen od jeze in je zaklical enemu naših: »Tiho bodite vi z lepo brado!« Dobil je odgovor: »Vi bodite tiho in pojdite študirat pojme o zakonski zvestobi!«

V tem pa nekdo zakliče: »Ven z Gabrščkom!« »Ven z njim!« je zadonelo po dvorani, Gabrščeka je zgrabilo par kmetičkih rok in frčal je dol s stolice. Potisnili so ga tja do vrat. Le treznim našim možem se je zahvaliti, da pijana banda ni padla po stopnjicah. Čez dolgo časa šele so si upali priti nazaj in zopet skušali delati nemir, čeravno shoda sploh ni bilo. Dr. Gregorčič jih je opetovano pozival, naj odidejo, a niso hoteli, češ, da bodo zborovali. Naši možakarji so začeli počasi odhajati, ker se je delal že mrak. Liberalci so hoteli, da bi dr. Gregorčič poprej odšel. »Tega ne doživite!« je bil odgovor. Ko so liberalci videli, da nič ne opravijo in so že žejni postali, so jo odkurili med hrupnim ploskanjem naših ljudi. Na dvorišču je bilo že vse polno naših. Liberalci bi bili radi spodaj počakali dr. Gregorčiča, da bi mu demonstriali, pa si niso upali. Imeli so piščalke pripravljene, čeravno je Gabršček kvasil nekaj o dostojnosti. Ošli so v gostilno pit. Bila je prav pisana družba okoli Gabrščeka in jo bomo še opisali natančneje. Št. Peterčani so bili ogorčeni nad obnašanjem teh individuuov. »Sedaj še le vidimo, kakšne barabe so ti liberalci,« so govorili št. peterški mošje. Nedeljski shod je dokazal, da ljudstvo ne mara za libe-

ralne surovosti; ki so privileg le pijanih barab, »nesebičnega« Gabrščeka in pa od liberalnih posojilnic odvisnih koncipijentov. — Drugi shod se bo vršil v nedeljo teden.

Vi vsi, ki ste bili na shodu, ljudstvo, čitaj in preišluj, kako nizko je padel don Antonio, da se predrzne priobčiti v svojem listu tako poročilo. Koliko lažij, obrekovanj, podtikanja, zmerjanja, sramotenja svojega bližnjega je zopet zagrešil ta posvečeni mož, ki se pa drzne še vedno hoditi pred oltar!

Drugi shod v Št. Petru. — Včerajšnja „Gorica“ je povedala, da se shod ponovi v Št. Petru v nedeljo teden. Prav. Jemljemo z veseljem na znanje. Toda zahtevamo že naprej, da ne bodo omejevali shoda, se sklicevali na „Slogo“ ali prirejali celo zaupni shod, potem pa farbali, da so imeli v Št. Petru javen shod. Zahtevamo reden javen shod s svobodo govora. Na svidenje!

O Št. Petar, kraj nesrečnega spomina! — poje zdaj dr. Gregorčič in se bridko spominja preteklosti. — Za boja s klerikalci pod tr. Mahničem so ti-le slednji tudi smatrali Št. Peter za kraj, kjer najlože javno nastopijo. Sklicali so javni shod! — Ali prav ta vrazji Gabršček jim jo je imenitno skuhal za svitile kronice Gregorčičeve. Napredni mošje so pridrli od vseh strani in dr. Mahnič je bil toliko pošten, da je dopustil zborovanje. — Seveda je bila izvoljena Gabrščkova lista. Predsedoval je dr. Rojic, zapisnikar je bil Gabršček sam, nastopili so sami napredni govorniki, ki so klerikalce brezobzirno oprali, — in ko je bilo komedije dovolj, je dr. Rojic zaključil shod, ne da so prišli do besede Mahničevci. — Med temi je zavladala velika jeza, ki se ni pohladila, dokler se ni Gregorčič — »spokoril!«

Gregorčič se je v nedeljo spomnil, da je Gabršček mož, ki bi mu jo prav pošteno nakuril, ako pride do besede, — zato Gregorčič ni bil tako pošten, kakor pred leti Mahnič, marveč je raje shod odpovedal!

Zanimivo je tudi to, da so bili pred leti na Št. Peterskem shodu proti Gregorčiču: dr. Pavlica, dr. Pavletič, Dermastia in razni drugi, — v nedeljo pa je bil Gregorčič v družbi dr. Pavletiča, brata r. Dermastie in dr.

Napad na Gabrščeka — pripravljen. — V poročilu omenjamo, kaj so nameravali klerikalci, pa se jim ni posrečilo. Izzvali so le pretep, v katerem je bil en naprednjak ranjen, in so bile stolice polomljene. — Danes nam je došlo sporočilo, da je eden klerikalni matador navorjarjal tudi jednega — naprednjaka, ker ga je imel za klerikalca, naj Gabrščeka pretepe in ga »ven vrže«. Naprednjak je klerikalcu pošteno posvetil. — Kakor se vidi, sta isto delo hotela opraviti dva Mirenca, ki sta klerikalcem prodana z dušo in telesom. — O tem tolovajstvu bomo še govorili! — Naši klerikalci se kažejo čedalje v grši luči!

Javen shod v Mirnu. — Dr. Dermastia je rekel v Št. Petru, da priredijo klerikalci javen shod v Mirnu. Pribijamo to tukaj javno ter pozivljamo dr. Dermastijo, da drži besedo. Na svidenje tudi v Mirnu!

Ta dan Tartarin iz Tarascona ne reče ničesar več...

IX.

Tartarin se odloči za lov na leve.

Ta dan Tartarin iz Tarascona ne reče ničesar več; toda nesrečnik je rekel že preveč...

Drugi dan se namreč govori v mestu samo o bližnjem Tartarinovem odhodu v Alžerijo in o lovu na leve. Priče ste, dragi čitatelji, da vrli mož ni rekel niti besedice o tem; toda znana vam je varajoča prikazen pokrajini, ki se sredi puščav zrcalijo v zraku...

Kratko, celi Tarascen govori samo o tem odhodu.

Na ulicah, v klubu, pri Costecaldu, povsodi se ogovarjajo ljudje z začudenimi obrazi: »Sicer pa, ali že veste to novico pred vsem?«

»Sicer pa, kaj vendar?... Ali mislite Tartarinov odhod pred vsem?«

Treba je opomniti, da se v Tarasconu vsi stavki pričenjajo s »sicer pa« in končujejo s »pred vsem«. In ta dan, ko si imajo povedati več nego sicer, se »sicer pa« in »pred vsem« ozivata tako, da se stresajo stekla v oknih.

Človek, ki je v celem mestu nad to novico najbolj presenečen, je Tartarin sam. Toda tukaj vidite, kaj je nečimurnost! Mesto da bi čisto priprosto odgovoril, da ne odpotuje, da ni nikdar nameraval odpotovati, ubogi Tartarin prvič, ko mu govore o tem potovanju, z nedoločnim izrazom odgovori: »He!... He!...

nega zbora, mu pravi z gromovitim glasom: »Pojdiva pogledat, poveljnik!«

»He! Be!... He! Be!... In moja puška?... Moja nova puška, ki jo odnašate?...« zavzdihne boječe previdni Costecalde. Toda Tartarin je že na cesti, in za njim ponosno krenejo vsi lovci čepic.

Ko pridejo k zverinjaku, je tam že mnogo ljudij. Tarascen, junaško pleme, ki pa mu je dolgo časa manjkalo vsakega senzacionalnega dogodka, je navalil na Mitainovo barako in jo zavzel v naskoku. Tudi je tolstá gospa Mitainova zelo zadovoljna... V kabilškem kroju, z rokami, nagimi do komolcev, v eni roki z bičem in v drugi z živo, dasi že oskubeno kokošjo, hvali ta slavna dama Tarascencem celo barako, in ker je imela tudi ona »dvojne kite«, vzbuja skoro prav tako veliko pozornost kakor njeni gojenci.

Prihod Tartarinov, ki vstopi s puško na rami, vzbudi velik strah.

Vsi ti dobri Tarascenci, ki se sprehajajo med kletkami čisto mirno, brez orožja, brez bojazni, brez vsake slutnje, da se jim je česa bati, zaprepetajo čisto naravnega strahu, ko zagledajo Tartarina, ki vstopi v barako s svojim strašnim morilnim orodjem. Torej se je tukaj česa bati, ko on, ta junak... In v trenutku je pred kletkami vse prazno. Otroci kriče strahu, ženske se ozirajo po vratih. Lekarnar Bezuquet odide iz barake, rekoč, da gre po svojo puško...

Toda nevstrašeno Tartarinovo vedenje jim polagoma vrne pogum. Mirno, z dvignjeno glavo, stopa nevstrašeno Tarascencec po baraki,

gre, ne da bi obstal, mimo kopaljšča morskkega psa, se ozre s prezirljivim pogledom na dolg zaboj, v katerem baš požira boa svojo surovo kokoš, in se končno postavi pred levovo kletko...

Strašen in slavnosten sestanek! Lev iz Tarascona in lev iz Atlasa se gledata iz obličja v obličje... Na eni strani, pred omrežjem, Tartarin, opriraje svoje roke na puškino cev, na drugi lev, velikanski lev, valja se na slami, z mežikajočimi očmi, divjim pogledom in s svojo veliko, z rumeno grivo obdano glavo, položeno na prednje noge... Oba mirno gledata drug drugega.

Čudno! Bodisi, da mu puška prežene dobro voljo, bodisi, da sluti sovražnika svojega plemena, se lev, ki je doslej gledal na Tarascence z izrazom kraljevskega prezirauja in jim pred nosom zeval, ta lev se torej naenkrat razjari. Najprej zapiha, temno zamrmra, pokaže svoje kremplje in iztegne tače; nato vstane, dvigne glavo, strese svojo grivo, odpre uelzmerno žrelo in grozno zaruje nad Tartarinom.

Krik strahu mu odgovori. Celi Tarascen plane prestrašen proti vratom. Vsi, ženske, otroci, najemniki, lovci čepic, da, celo hrabri poveljnik Bravida... Edini Tartarin iz Tarascona se ne zgane... Ta stoji pred kletko trdno in odločno, z bliski v očeh in z onim strašnim obličjem, katero je poznalo celo mesto... Za nekaj časa, ko se lovci čepic po njegovi ravnodušnosti in trdnosti kletke nekoliko pomirijo in se približajo svojemu mojstru, slišijo, kako mrmra, zroč v leva: To, da, to bi bil lev!

Razgled po svetu.

V poslanski zbornici je bil v ponedeljek sodni dan za slovenske klerikalce. Stein je obdelal Šustersiča, Šukljeja in Ploja. Kdo je Šustersič, že vemo, Šukljeju je očital, da je kot ravnatelj založništva šolskih knjig na stroške naučnega ministerstva gradil v Pragi šolsko poslopje ter si dal po istem stavbeniku in njegovih delavcih prencviti svojo grajščino na Kamnu. Povedal je tudi, kako je prej Šustersič sodil o Šukljeju, da je star poslanec, s katerim noben dostojen človek ne občuje. Šustersiču je rekel Stein tudi, da na njem ni nič poštenega, da je malopridrž. Dr. Ploja pa je dolžil Stein, da je 17. maja 1903. v Obdachu na Štajerskem posilil neko mladolletno deklico, na kar se je moral ločiti od svoje žene. Stein je rekel, da vzdržuje vse svoje trditve ter je pripravljen stopiti pred sodnijo.

Včeraj je zahteval Bartoli laški mandat za Zader. Proti je govoril Biankini.

Podporno društvo za uboge in vredne kazence v Kopru. — V četrtek, 15. novembra ob enajstih predpoludne se bo vršilo v Kopru (v prostori „Conte Tacco“) zborovanje v to, da se ustanovi „Podporno društvo“ za uboge in vredne kazence, ki dostanejo kazni v tukajšnji jetnišnici in se pustijo na slobodo. Vspored: 1. Gosp. V. Wenedikter, nadravnatelj tukajšnje c. kr. kaznilnice, pozdravivši navzoče, razvija uzroke, ki so vzbudili odbor, da se ustanovi tudi tako podporno društvo. 2. Vpisovanje članov, 3. Volitev upravnega odbora. — V Kopru, dne 24. oktobra 1906. Odbor.

Kako prevažajo denar v Petrogradu. — Spredaj jaha vrsta kozakov s karabinarji na kolenih, s katerim večkrat pomerijo na občinstvo; če bi se kdo sumljivo ganil ali ogledoval transport, ga hitro zadene kroglja. Za kozaki so policaji z golimi sabljami, potem voz, v katerem sedi blagajnik z denarjem, zadej zopet kozaki in orožniki. Hišniki morajo ob takih prilikah v ulicah, koder se prevažajo denar, stati pripravljeno za streljanje.

Bodo nosi egiptških piramid. — Skoz veke so se vzdigovale piramide veličastno iz blede egiptške pustinje. Vsi narodi so se divili mogočnim spomenikom starih Egipčanov, a sedaj bodo izgubili ti svoj bajni kras. Egiptska vlada je namreč dovolila, da se v nedoglednej ravnini, ki se razprostira od Eskebiha do Nila, v katerej počivajo v solnčnem žaru zagonetne sfinge, zgrade moderne palače, hoteli itd. Ustanovila so se društva, ki se bodo okoristila s slikovitim krajem, ter okoli piramide Giseka postavila kolo modernih ameriških stavb.

„Nebotičnik“, visok 183 m. — V Newjorku zidajo poslopje, ki bo visoko 183 m, torej 17 m više od Washingtonovega pomnika. To bo največje poslopje na svetu; stanovanja bodo v njem do vrha; nadstropij bo 41.

Jasno je pač, da se človek ne ukreca na tako potovanje, ne da bi se nanj pripravil. Vedeti mora, kam gre, — vruga! — in ne odpotovati kot ptica...

Pred vsem drugim si hoče Tarasconec prečitati dela velikih afriških potovalcev, poročila Mungo-Parka, Cailleja, Livingstona in Henrija Duveyriera.

Tu vidi, da so se ti nevstrašni potovalci, predno so se odpravili na daljna potovanja, dolgo vadili prenašati lakoto, žejo, težavno hojo in napore vseh vrst. Tartarin hoče delati kot oni, in zato izza tega dne vživa samo vodeno juho. — Vodeno juho imenujejo v Tarasconu nekaj koscev kraha, namočenih v topli vodi, s strokom česna, z majhno primesjo timijana in z listom lovorjeverga drevesa. — Dijeta je bila stroga, in lahko si mislite, kakšne obraze dela ubogi Sancho...

Vaji z vodeno juho pripoji Tartarin iz Tarascona še druge modre vaje. Tako na primer, da bi se navadil dolgotrajne hoje, naredil svojo pot po mestu vsako jutro sedemkrat ali osemkrat zaporedoma, zdaj hitrih korakov, zdaj v teku s pestmi na prsni in po načinu starih narodov z dvema belima kremenčkoma v ustih.

Poleg tega gre, da bi se navadil nočnega hladu, megle in rose, vsak večer na svoj vrt in ostane tukaj do desetih ali enajstih, sam s svojo puško, za baobabom na straži...

Končno lovci čepic ves čas, dokler ostane v Tarasconu Mitainov zverinjak, kadar se zapoznijo pri Costecaldu, v senci na Grajskem trgu lahko vidijo skrivnostnega moža, ki se sprehaja za barako.

Če se ima otroke. — Gorje mu, kdor išče stanovanje pa ima kopo otrok. Noben gospodar ga noče; vsak se brani otrok. Tako je povsodi po svetu. Te dni je šel v Rimu neki delavec iskat stanovanje. Vpraša za neki gospodar: Pa imate otroke? Delavec: 5, pa so na pokopališču. Prav, potem vas sprejemem. — Kako pa se je začudil gospodar, ko je delavec pripeljal s seboj tudi otroke. Jasno pa mu je bilo kmalu, ko se je spomnil, da sta se pogajala z delavcem za stanovanje na dan vseh mrtvih, ko so bili otroci na pokopališču, pa živi seveda!

Število vojaških nasilcev že več let želita povišati vojno ministerstvo in cesar. V to treba seveda odhrtive avstrijskega in ogrskega državnega zbora. V avstrijskem državnem zboru je prav lahko dobiti za to večino, ker razne „ljudske“ stranke n. pr. naša klerikalna stranka prav rade glasujejo za kanone in rekrute. A na Ogrskem ni tako. Čeravno je sedanja ogrska vlada, ko je vlado nastopila, izjavila, da je povišanje števila rekrutov neizogibno, vendar noče nič slišati o tem, da bi se jih dovolilo, ampak je pritisk javnega mnenja tolik, da se vojni minister niti ne upa z zahtevo na dan, ampak je izjavil, da še počaka. Tako so nas Ogrji rešili večjega krvnega davka vsaj za časa.

Budjevojica. — Pri občinskih volitvah v Budjevojicah v 3. razr. so zmagali Čehi z večino 29 glasov. Doslej so gospodovali tam le Nemci. Pritisk k volitvam je bil izredno velik.

Predsednik Združenih držav Roosevelt potuje v Panamo. Roosevelt se hoče obvestiti o položaju delavcev, ki so zaposleni pri kopanju panamskega kanala ter se pripraviti o napredovanju del.

Velik požar v Šoštanjju. — V Šoštanjju na Spodnjem Štajerskem je v petek izbruhnil požar v tovarni za usnje tvrdke Fr. Woschnagg & Sinovi. Uničenih je 30.000 kož v vrednosti 30.000 kron. Vsa škoda pa znaša okolo 2 mil. kron.

Kabel iz Petrograda v Dansko. — Veliki Severni brzojavni družbi je dal ruski car koncesijo, da sme položiti kabel iz Petrograda na Dansko.

Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu si je izvolilo na drugem občnem zboru sledeči odbor: Predsednik: med. Vinko Tajnšek. Podpredsednik: teh. Milan Kurent. Tajnik: iur. Kašpar Lipovšek. Blagajnik: iur. Konrad Šmid. Knjižničar: iur. Milko Brezigar. Gospodar: iur. Vojteh Hočevar. Odb. namestnik: iur. Milko Krašovec. Preglednika: tehn. Viktor Plehan in phil. Mišic Fran.

Ljudsko knjižnico nameravajo osnovati v Hruševju pri Postojni.

Gospodarske in trgovske vesti.

Davek na klavirje hočejo uvesti na Francoskem. Za klavir ali pianino bo treba plačati po 10 frankov davka. Preračunjeno je, da prinese ta davek državi dohodkov 5 milijonov frankov.

Tiskarski izdelki se podražijo. Tovarne za papir podražijo svoje izdelke, papir različnih

To je Tartarin iz Tarascona, ki se je vadil poslušati brez strahu rujojenje leva v tenni noči.

X.

Pred odhodom.

Med tem, ko se Tartarin pripravlja z najrazličnejšimi junaškimi vajami, gleda nanj celi Tarascon; za druge stvari ni sploh več ne brigajo. Lov na čepice hira, romance praznično počivajo. V Bézuquetovi lekarni gine piano pod zeleno odejo, in španske muhe se suše na njem, ležeče s trebuhu navzgor... Tartarinnova ekspedicija da življenju čisto drugo lice.

Treba bi bilo videti uspehe Tarascona v salonih. Trgajo si ga iz rok, pripravajo se zanj, izposojajo si ga in ga drug drugemu kradejo. Za dame ni večje časti kakor iti v Mitainov zverinjak na Tartarinovi strani in si dati pred levovo kletko razlagati, kako se je treba vesti pri lovu na te velike zveri, kam je treba meriti, na koliko korakov, kako pogoste so nezdode i. t. d. i. t. d.

Tartarin da vsako pojasnilo, kakoršno kdo hoče. Čita Julesa Gerarda in lov na love ima v malem prstu, kakor da se ga je vdeležil sam. Tudi govori o teh stvarih z veliko zgovornostjo.

Toda najboljši so večeri, kadar po obedih pri predsedniku Ladevezu ali vrlem poveljniku Bravidi, bivšemu stotniku preskrbovalnega zbora, prineso kavo, ko se vsi etoli približujejo drug drugemu ter ga pri tem prosijo, na jim pripoveduje o svojih bodočih lovih...

vrst bo dražji, zato se podražijo tudi tiskarski izdelki.

Jajca v Gorici so jako draga. Po 12 do 14 vinarjev jedno. Drugače so po 6--8, 10 vin. Kriva je tudi ta okoliščina, da je v naši deželi mnogo premalo kokošje reje. Če bi se ta bolj gojila, bi bilo več jajc, ker jih sedaj primanjkuje, in tako draga bi tudi ne bila.

Avstrijski eksport na Kitajskem. Dne 10. t. m. so se vršila pri ministerskem predsedniku posvetovanja, katerih so se udeležili zastopniki vlade in velikih trgovskih in industrijskih podjetij, kjer so pretresovali vprašanje o ureditvi izvoza v vzhodno Azijo.

Kupčija z vinom v Vipavski dolini je zelo živahna. Prodalo se je precej vina. Kupci so z vinom zadovoljni, ker glede kakovosti nadkriljuje vina v zadnjem desetletju. Vsled ugodnega vremena je letos grozde prav dobro dozorelo in zato je letos vipavsko vino prav dobro. Dasi se je letos pridelalo dokaj manje vina nego zadnja leta, so cene istemu primerno nizke. Prodaja se po 16 do 18 goldinarjev hektoliter.

Tudi kraški teran je letos izredno dober, istotako brisko vino. Samo vsega je manj nego navadno.

Razstava goveje živine v Kanalu se je vršila 8. t. m. Pripeljali so 60 glav živine. Izplačnih je bilo več nagrad. Razstavi na Cesti in v Gorici sta se tudi še precej sponesli.

Podraže se cene izdelkom iz zlata.

Mleko podraže v Zagrebu tako, da bo stal liter mleka 24 v.

Cena mesa nekdanj in sedaj. — Kako v dragini s časom vse napreduje, nam jasno kaže cena mesa. Leta 1812. veljal je kilogram govejeje mesa 37 vin., l. 1820. 38 v, 1830. 43 v, 1840 50 v, 1850. 65 v, 1860. 83 v, 1870. 1 K 13 v, 1880. 1 K 23 v, 1890. 1 K 21 v, 1900. 1 K 50 v.

Žetev v Hrvaški in Slavoniji. — Po statistični cenitvi so letos v Hrvaški in Slavoniji pridelali: pšenice jare in ozimne 2,815.000 kvintalov, za 744.000 kvint. manje nego leta 1905; rži jare in ozimne 612.000 kvint., za 32.000 kvint. manje nego leta 1905; ječmena jarega in ozimnega 655.000 kvint., za 31.000 manje nego 1905; ovsaa 900.000 kvint., za 180.000 kvint. manje nego 1905.

Književnost.

Odvetniška tarifa. — Določila o rabi hrv. in slov. jezika v okolišču viših deželnih sodišč: graškega, tržaškega in zadrškega. Sodne pristojbine v postopanju po novih civilnopravnih zakonih s stvarnim kazalom. Uredil dr. E. Volčič. Prvi natis. Cena K 1.80. Tisek na zadnji strani ovitka navedne zbirke (zbornik civilnopravnih zakonov s slovenskim in hrvaškim kazalom je vsled obilnega gradiva (900 strani) zakasnili. Knjigo pa bodo že dobili po knjigarnah do konca t. m. Knjiga je vestno sestavljena ter vredna vsega priporočila.

Tu opisuje junak, s komolcem na mizi in z nosom v svoji moki, z ganljivim glasom vse nevarnosti, ki ga pričakujejo tam doli. Liči jim dolga čakanja brez mesečnega svita, kužna močvirja, reke, ki jih zastruplja listje roznatega lovora, sneg, solnčno vročino, škorpjone, kobilice, ki jih je kakor dežja; liči tudi navade velikih atlasških levov, način njihovega bojevanja, njihovo izvanredno moč in njihovo besnost v čaru ko imajo mladeniče...

Razvnet od svojega lastnega pripovedovanja, nato vstane od mize, plani v sredo obednice, posnema rujojenje leva, pok puške, — puf! puf! — žvižg kroglje, — fi! fi! — maha rokami, zarudeva in prevrača stole...

Okoli mize so vsi bledi. Možje se spogledujejo in zmajujejo z glavami, danes s slabotnimi vskliki strahu zapirajo oči. Starci bojevito mahajo s svojimi dolgimi palicami, in dece, ki so jo prej spravili spat v sosedno sobo, se pri rujojenju in pokanju puške polasti silen strah, da prosijo za luč.

A kljub temu čakaju Tartarin vendar ne odide.

XI.

„Zbadajte z mečem, gospodje, zbadajte z mečem,“ a ne z iglami!...

Ali je resnično nameraval odpotovati?... Kočljivo vprašanje, na katero je pripovedovalec, opisujočemu Tartarinovo življenje, zelo težko odgovoriti.

(Dalje pride.)

Ločitev cerkve od države na francoskem.

Francosko ministerstvo je obljubilo radikalni parlamentarni levici, da bodo do 11. decembra t. l. dogotovljeni inventarji vseh cerkva na francoskem, tako, da bo možno po tem času sekvestrirati vse cerkve. Treba je napraviti inventarje še v 3650 cerkvah. Te dni je ministerski predsednik pozval v Pariz vse prefekte ter jim dal potrebna navodila, kako naj postopajo od sestavljenju inventarjev. Takrat se bo inventarizacija vršila po vsej francoski istočasno.

Francoska zbornica je v petek nadaljevala razpravo o interpelaciji zaradi postave o ločitvi. Različni katoliški poslanci so protestirali proti postavi. Briand, minister za bogočastje, je pojasnil namere vlade glede njene izvedbe. Prosil je zbornico, naj zaupa vladi, ki hoče izvesti vse popolnoma v duhu, kakor ga je zbornica vsprejela. Minister je nadaljeval na to: Država mora priznati katolikom popolno svobodo vesti. Vlada ne napoveduje cerkvi vojne; ni „neverška“, ampak „brezverska“. Vlada spoštuje svobodo cerkve na verskem polju. Briand je izjavil, da je okrožnico papeževu kar ignoriral; papež je namreč po ločitvi le „ugledna oseba“ za francosko vlado. Minister je ponovil, da je postava o ločitvi postava nevtralnosti. Duhovniki postanejo državljani. Druge cerkve, protestantske in židovske, so zakon vsprejete. Papež je tudi vsprejel razveljavljenje konkordata, ker imenuje sam škofe. Duhovniki so se podvrgli potrebnim formalnostim, da dobe pokojnino. Postava je bila torej v svojih bitstvenih potezah vsprejeta, toda papež je zavrnil bogočastne udružitve, ki se jih sicer le dovoljuje, nikakor pa ne nalaga. O postavi, ki jo je dežela na zadnjih parlamentarnih volitvah potrdila, so izjavili ugledni katoliški lajki, da jo je mogoče vsprejeti, istotako tudi večina škofov, ki so se svobodno sestali na shodu. Briand je konstatiral, da katoliški zastopniki niso stavili nikakega predloga, o katerem bi zamogli biti gotovi, da ga ne sprejme Vatikan. Minister noče priznavati papeža kot francoskega kralja. Govornik je primerjal bogočastne udružitve v Nemčiji, ki jih je papež Pij IX. vsprejel v zlic protestom škofov, s francoskimi bogočastnimi udružitvami, ki jih papež zavrnil potem, ko so jih bili škofje vsprejeli. Minister je pristavil, da je po mnenju nekega katoliškega jurista nemški zakon mnogo trši, nego li francoski.

Minister je rekel, da je bil zakon o ločitvi potreben, češ, da se je hotela cerkev polastiti vsega pouka in vse oblasti. Jayno mnenje je na strani vlade. Leta 1906. ostanejo cerkve odprte, toda po letu 1907. se bo cerkve lahko odzelo njihovega prvotnemu namenu.

Dati se hoče katolikom časa, da se premišljijo; minister noče porabiti oblasti ter izdati nikakega dekreta, da bi provzročil v cerkvi razkol. Briand je zaključil, da bi vsako zblizanje z Rimom pomenjalo reakcijo.

Loterijske številke.

10. novembra 1906.

Trat 55 2 34 86 82
Lino 16 52 47 77 57

Stara tvrdka pri kateri se stalni odjemalci poslužujejo že nad 30 let!

Druge reklame ne potrebuje
moja krojaška
delavnica in trgovina z
gotovimi oblekami.

Izdeluje obleke za vsak stan:
civilne, uradniške
in vojaške.

V zalogi ima vedno sveže
blago
za vsak letni čas
iz prvih tovarov.

Izdelek iz lastnega blaga jamčim.

Anton Krušič,
krojaški mojster in trgovec
v Gorici

tek. Frana Josipa 35 — tek. Josipa Verdi 33.

Hamburg-Amerika Line

Vožnja traje 6 dni
z največjimi ladi, 1905 in 06 z največjimi velikanskimi parniki
— Amerika 24.000 ton — Victoria 25.000 ton
— Kaiserin Augusta-Victoria 25.000 ton
Prijaznila daje zastopnik
Ljubljana Keldovske ulice št. 28
Dohod iz Ljubljane vsakega ponedeljka, srijeda in petek v tednu.

RAZGLAS.

Podpisana si usojata naznanjati, da
smeta od 1. avgusta 1905. dalje — vsled
pridobljene koncesije od obrtne oblasti
— sprejemati vsa naročila

električne luči
in gonilnih naprav,

kakor tudi vsa popravila spadajoča v to
stroko.

Z osirom na dolgoletno vežbanje
pri najboljših tvrdkah te stroke (Schuckert,
Siemens & Halske) pričakujeta da,
se boje slavno občinstvo ravno tako za-
upno obratelo na podpisanca kakor do-
slej ter zagotavljata solidno in ceno iz-
vršitev vsakega naročila spadajočega v
našo stroko.

Sprejemata cenj. naročila ter dajata
razna pojasnila
spoštovanjem udana

Ivan Potočnik & A. Hügel

Mehanična delavnica.

Vpoljava plina, vode in električne luči.
V Gorici, za vajalca št. 12.

Največja zaloga slik

v modernih in antiknih okvirjih, — umetniške
vrednosti. — Slike prvih slovanskih slikarjev.
— Nabožne slike slovečih slikarjev. — fran-
coske, angleške in amerikske gravure velike
umetniške vrednosti v okvirjih po želji
odjemnikov.

Razstava slik v TRGOVSKEM
DOMU.

Knjigarna in trgovina z umetninami

A. Gabršček v Gorici.

„Goriška Tiskarna“

slovanska knjigarna,

zaloga umetnin, —

lastna moderno urejena knjigoveznica

A. Gabršček

v Gorici

v Gosposki ulici štey. 7

in v Trgovskem Domu

se priporoča p. n. občinstvu.

POTNIKI V AMERIKO

Pozor!

Pozor!

Kdor hoče dobro in hitro potovati s francoskimi parobrodji čez Havre
v Ameriko, naj piše pred odhodom od doma za pojasnila na našo
najstarejšo firmo

Zwilchenbart, Basel (Švica) Centralbahnhofplatz 9.

Za dobro in hitro ekspedicijo se garantira.

Na srcu bolni in bledični ljudje ne morejo prenašati kave in čaja in so zatorej zaradi pijače pogosto v zadregi, ker tako blagodejnega jim mleka za daljši čas ne morejo uživati. Če dodenemo Kufeke-jevo moko za otroke z nekoliko kakaom ali brez njega, si lahko napravimo iz mleka prav slastno pijačo, ki je zaradi prijetnega okusa ne uživamo samo lahko dolgo časa, ne da bi se nam upirala, ampak ki napravi tudi mleko obnem lažje prebavno in ki njega redilnost nemalo poviša. Tudi pri odraslih pokaže Kufeke-jeva moka za otroke spodbujajoč učinek na večasi popolnoma manjkejočo slast. Če dodenemo nekoliko več Kufeke-jeve moke za otroke, si napravimo iz te pijače prav slastno juho.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.
velika zaloga ==
oljkinega olja
 prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Maffette, Bari in Nice
 s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron -80, -88,
 -96, 112, 120, 136, 144, 160, 180, 2--.

Na debelo cene ugodne.

Pošilja poštne prosto na dom. Posodo se
 pušča kupcu do popolne uporabe olja; po
 uporabi se spet zamenja s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga
 mila in sveč.

Cene zmerne.

Trinadstropna hiša na prodaj

v Gorici, Cesta Frana Josipa

Hiša je na voglu, solidno zidana, v vsa-
 kem nadstropju je jedno stanovanje,
 pripravno razdeljeno, prostorno pod-
 strešje s sobami, dobre kleti, mali vrt,
 dve dvorišči, hlev s kolnico in senikom,
 kuhinja za pranje, vodna in plinova
 vpeljava.

Naslov pové naše upravnistvo.

Nova mesnica

je otvorjena na Cesti Frana
 Josipa (Corso F. G.) šte. 32

Mesnica je najmoder-
 nejše vrejena. Na južnem
 kraju mesta ni mesnice da-
 leč okoli. — Zato se pripo-
 roča sl. občinstvu.

F. PODUS.

cisti samo

cistilnim ekstraktom
Globus
 Najboljše čistilo
 na svetu

Salame fine ogrske gld. 1.75; iz gnjati
 zelo prijubljene gld. 1.80; du-
 najske 86 kr.; bolj fine gld. 1.15 za kilo

Gnjat a'la Praga 1 gld.; brez kosti gld.
 1.20; pleče brez kosti 95 kr.; suho
 meso 86 kr.; slanina 88 kr.; glavina fina
 50 kr. za kilo. — Fine kranjske klobase,
 vel., ena 20 kr.

Slivovka, brinjevee, gld. 1.20 liter
 pošilja s poštним povzetjem
 od 5 kil raprej

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Sveži špeh à 80 kr., mast à 85 kr., glave
 à 40 kr., prašiči očiščeni po tržni ceni.

Odlikovana pekarija in sladčičarna KAROL DRAŠČIK

v Gorici na Korso v (lastni hiši)
 izvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinejega peciva, torte, kolače za birmance
 in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.
 Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah.
 Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo
 po jako zmernih cenah.

Najbolj elegantno in najboljše OBUVALO sveta
 je iz tovarne

== D. H. Pollak in drug. ==
 Izključna prodaja za Gorico.

v veliki zalogi ubuvala z lastno delavnico

Jos. Čocianciž v Gorici
 (vstanovljena leta 1873.)

Cesta Josipa Verdi št. 25, nasproti ljudskemu vrtu.
 Originalni ameriški čevlji iz tovarne
Millford Shoe Company v Millford (Severna Amerika.)

Čevlji iz sukna in klobučevine za zimo. — Galoši vseh velikostij.
 Izbira obuvala lastnega izdelka.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici
 registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo „Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici“ je z ozirom na
 premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni
 seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po
 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi
 na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradne
 1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4%,
 večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni: opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih „Soča“ in „Primorec“.

Nova pravila so se razposlala vse članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil,
 naj se oglasi v zadrugi uradu v „Tišovskem domu“.

Načelstvo in nadzorstvo.

Najcanejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“.

iz
Bremna
 v
New
York

s cesarskimi bezoparniki „KAISER WILHELM II.“, „KRONPRINZ WILHELM“
 in „KAISER WILHELM der GROSSE“.

Prekomerska vožnja traja samo 5-6 dni.

Katapult, mesečni poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega
 parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite
 v Ljubljani edino le pri

EDVARDO TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35
 nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki so
 všeče potovanja, teče in brezplačno. — Postrežba poštena, realna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California,
 Ariz., Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo
 posebno ugodno in izredno ceno črna salvesta. Odhod na taj progi
 iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor:
 Braziljo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

POZIORI BERTILLI

Radi nepričakovanih zaprek
se prodá mesnica
 v središču mesta.
 Naslov pové upravnistvo.

Andrej Fajt
 pekovski mojster
 v Gorici Corso Franc. Šus. št. 2.

Sprejema naročila vsakovrstnega
 peciva, tudi najfinejega, za nove
 maše in godove, kolače za bir-
 mance, poroke itd. Vsa naročila
 izvršuje točno in natančno po želji
 naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke,
 fino pecivo, fina vina in likerje
 po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča gorliške
 pince, potlice itd.

A. Primožič

optik

naznanja, da je otvoril svojo delavnico
Gorica - ulica Vetturini št. 3.

Na prodaj ima: očala, zlata in niklasta,
 vse številke, barometre, toplomere,
 zdravniške toplomere, kukala, vage za
 vina in špirite, različne mikroskope ter
 druge v to stroko spadajoče reči.

Sprejema popravila ter pošilja ista
 na željo domov ter je sploh občinstvu
 na razpolago z najboljšim blagom.

Na tisoče

priznanj se mi je izrazilo tekom mo-
 jega delovanja od strani mojih od-
 jemalcev glede dobre kakovosti mojega
 blaga. Radi tega smem upati, da se
 pred nakupom raznih potrebščin za
 vsako letno sezono obrne sl. občinstvo
 v prvi vrsti na mojo trgovino, ker le
 tu dobi zares solidno in ceno blago.

Omeniti hočem samo sledeče pred-
 mete: Kožuhovne ovratnike (Boa),
 Jaeger podobleke za letni in
 zimski čas. Čevlje za čom, svilene
 in volnene šerpe. Največja za-
 loga okraskov za obleke, vedno
 zadnje novosti. Rokavice, noga-
 vice, pasove, ovratnice in perilo
 za gospode, toaletna mila, dišavne
 glavnike, mošnjice itd. — — —

J. ZORNIK - GORICA
 Gosposka ulica 10.

Adolf Fey
 urar in optiker
 na voglu Tekališča Frana Josipa in Via Leon
 v GORICI

Vsprejema popravila ur in optičnih predmetov vseh vrst.

Zaloga žepnih, nazidnih ur budilk vseh vrst
 in optičnih predmetov.

Za vsako uro se jamči 1 leto.

Se dobiva v vseh lekarnah. Najboljše zdravilo proti Se dobiva v vseh lekarnah.

REVMA TIZMU in PROTINU

je liker Godina izdelan v Trstu v lekarnah Rafael Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri Sv. Jakobu; Josip Godina,
 lekarna „All' Igea“, Via del Farneto 4.
 cena steklenice K 1.40. Iz Trsta se ne razpošilja manj nego 4 steklenice proti povzetju ali naprej poslanim zneskom K 7— prosto poštne.